

1.6 Lični identitetski molekul

Cilj

Refleksija sopstvenog kulturnog identiteta kod U i svesno razmišljanje o sličnostima i razlikama. Razumevanje sopstvene mnogostruke pripadnosti raznim grupama, kao i pripadnosti manjinama ili većinskim grupama i iskustva vezana za to.

4–9. razr.

45–90 min.

Materijal:
RL „Identitetski molekul“
(vidi dole).

Napomena:

Izvor: Prema „A World of Difference“; Institute Training Manual, ©1994 Anti-Defamation League.

Tok:

- U dobijaju RL „Moj lični identitetski molekul“ i objašnjava im se o čemu se radi. U kratkom razgovoru s razredom i kasnije individualno oni razmišljaju o različitim grupama kojima smatraju da pripadaju.
- Zatim u središnji krug upisuju prvo svoje ime, a posle toga u okolne krugove nazive različitih grupa kojima smatraju da pripadaju (porodica, škola, slobodno vreme; rođaci u zemlji porekla, chat-grupe, prijatelji s Facebooka itd).
- U narednom koraku N radi vežbu „Ustani“ da bi pripadnosti grupama postale vidljive. N „proziva“ različite moguće grupe („fudbalski klub“, „rođaci u domovini“ itd). Oni U kod kojih postoji pripadnost pomenu-toj grupi ustaju i eventualno daju kratak komentar. Zatim se pominju i dodatne kategorije koje nisu bile pročitane, ali se nalaze na radnim listovima.
- Posle toga U obrazuju parove (po mogućstvu s nekim s kim inače nemaju mnogo kontakta). Svaki par U diskutuje o tome koje grupe i pripadnosti su posebno uticale na njih, kakav uticaj su imale određene osobe, lična i politička ili društvena zbivanja i kakav trag su ostavila različita životna okruženja (porodica, slobodno vreme, nacionalna kultura i tradicije). U čemu je poseban značaj i vrednost pripadnosti toj grupi, šta tu pripadnost otežava ili olakšava?
- Na kraju sekvence se razgovara s celim razredom. Impulsi za razmišljanje i razgovor:
  - Koje su bile najvažnije teme o kojima ste u paru diskutovali?
  - Da li je neko naučio nešto novo ili iznenađujuće o sebi?
  - Da li je nekome tokom vežbe „Ustani“ ili diskusije u paru palo u oči nešto interesantno (npr. rodno specifično ili uzrasno specifično ponašanje)?
  - Koje pripadnosti nekim grupama mogu biti doživljene kao problematične i bolne?
  - Pripadnosti kojim grupama su po vašem mišljenju u društvu priznate, a koje nisu?
- Za razgovor o poslednjem pitanju dobro je prethodno nabrojati nekoliko društvenih pripadnosti različitim grupama (bogat – siromašan; stranac – domaći; muškarac – žena; hrišćanin – musliman; heteroseksualan – homoseksualan itd). Na kraju je moguće, recimo, na skali predstaviti i diskutovati o prednostima i manama pripadnosti određenim grupama i njihovoj društvenoj (ne)prihvatljivosti.

Moj lični identitetski molekul

1.7 Zajedno smo jači

Cilj

Uz princip kolektivne snage U saznaju da uzajamna zavisnost ne znači gubljenje sopstvenog identiteta. Vežba jasno pokazuje prednosti koje nastaju kada neko ima podršku grupe.

7–9. razr.

30 min.

Materijal:

Grane ili zaobljeni štapovi od drveta (prečnik oko 5 mm, dužina 30–40 cm, dva po učeniku), kanap, male papirne etikete.

Napomena:

Izvor: Schilling, Dianne (1993): Miteinander klarkommen. Toleranz, Respekt und Kooperation trainieren. Mülheim an der Ruhr: Verlag an der Ruhr.

Tok:

- Formiraju se grupe od 6 do 12 U. Svaki U dobija jedan štap ili granu. N objašnjava da štapovi predstavljaju same U; štapovi poseduju sve jake strane, slabosti i osećanja koje U i sami poseduju kao individue. N objašnjava da pritisak i stres kojem su ljudi izloženi u životu može odvesti tome da se ljudi pogrbe, saviju ili čak da puknu. To se praktično pojašnjava tako što U lome svoje štapove.
- Kad su svi U polomili štapove, N ih moli da pokažu poneki od njih i da kažu koliko je pritiska bilo neophodno za slamanje – vrlo malo, srednje ili veoma mnogo. Pokazaće se da su neki U veoma lako slomili svoj štap, dok su drugi morali da se potrudu.
- U razgovoru se objašnjava da i ljudi – kao i štapovi – u različitoj meri mogu da odole pritisku koji život sa sobom nosi. Koliko stresa čovek može da izdrži snažno zavisi od toga koliko efikasno on izlazi na kraj s opterećenjima. I najjača osoba može da se slomi ako je pritisak prevelik.
- Sada U dobijaju preostale štapove ili grane i uz to po jednu etiketu. Svi na etiketu zapisuju svoje ime i pričvrćuju je na štap. Štapovi se skupljaju i uvezuju kanapom. Sada N proziva pojedine U da pokušaju golim rukama da slome čitav snop. Tu se pokazuje da i veoma jake osobe imaju ogromnih teškoća s tim zadatkom.